

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ได้นำเสนอตามลำดับ
ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงยืน จังหวัด
มหาสารคาม

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้
กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการประชุมสัมมนา

ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม

จากการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอ
เขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2550 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านหนอง
แวง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติงานตาม
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ สันทนาพุดคุย
และร่วมอภิปราย

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง มี
การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ไม่มีความรู้ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีความรู้กฎหมายการศึกษาและการกระจายอำนาจ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางคนไม่มีประสบการณ์ในการมีส่วนร่วมในการจัด
การศึกษามาก่อน ไม่เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชน การมี
ส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษามีอยู่อย่างจำกัด เช่น การร่วมระดม
ทุนและทรัพยากรด้านการศึกษาโดยการร่วมบริจาค การเข้าร่วมประชุมเพื่อให้คำปรึกษาหารือ
ในบางครั้งที่โรงเรียนจัดขึ้นเพียงภาคเรียนละครั้งเท่านั้น ทำให้การพัฒนาด้านการศึกษาไม่

สามารถนำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาไปสู่แผนปฏิบัติการประจำปีได้ คณะกรรมการสถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาการศึกษาที่จะเกิดขึ้น ไม่สามารถเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ ขาดโอกาสในการกำหนดนโยบายและการวางแผน การเสนอแนะ การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนและการประเมินผลการจัดการศึกษา จึงไม่สามารถร่วมกับสถานศึกษากำหนดแนวทางในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริงได้ ในส่วนของการเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารทั่วไปของสถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้กระจายอำนาจในการบริหารและจัดการการศึกษาให้กับสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากขึ้น แต่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีความรู้ในการที่จะกำหนดนโยบายในการบริหารงานของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนวทางในการบริหารงานของสถานศึกษาได้ จึงปฏิบัติได้ไม่สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรมีสภาพทางเศรษฐกิจในครอบครัวที่ขาดแคลน ทำให้เกิดปัญหาการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนและการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนต้องจำกัดตามไปด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาบางคนไม่สามารถเป็นตัวแทนของกลุ่มบุคคลได้ ไม่สามารถเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประชาชน หรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ถึงสภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการสัมภาษณ์ สันทนาพุดคุย และการร่วมอภิปราย ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปจากข้อมูลทีวิเคราะห์ได้จากเครื่องมือรวบรวมข้อมูล ดังนี้

“...การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้บรรลุเป้าหมาย สิ่งสำคัญที่สุดคือความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่ตอนนี้ผมคิดว่าพวกเรายังมีความรู้ในด้านนี้ไม่ดีเท่าควร...”

(นายชาติ จันโฑรัตน์ — ผู้แทน อบต. 5 ก.ย. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...ความรู้เรื่องการกระจายอำนาจด้านการศึกษาให้กับโรงเรียน กับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ผมยังไม่รู้ว่าครอบคลุมบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากน้อย

อย่างไร...”

(นายสน เนื่องอาษา — ผู้แทนองค์กรชุมชน. 5 ก.ย. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...การประชุมร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเราน่าจะมีโอกาสพูดคุยกันให้มากกว่านี้ อาจจะเป็นภาคเรียนละ3-5 ครั้งก็จะเป็นการดี...”

(นายไพฑูรย์ นาคสวัสดิ์ — ผู้ทรงคุณวุฒิ. 5 ก.ย. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...ในการกำหนดแผนการพัฒนาโรงเรียนของพวกเขา ผมคิดว่าเรายังขาดโอกาสและประสบการณ์ ถ้าหากโรงเรียนพาไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนอื่น ๆ เราคงร่วมกันกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียนได้ดีกว่านี้...”

(นายศักดิ์ชัย เนื่องอาษา — ผู้แทนศิษย์เก่า. 5 ก.ย. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...ในการเข้าร่วมประชุมล่าช้าในบางครั้งเพราะว่าต้องนำวัวไปผูกไว้ที่ทุ่งนา และติดธุระอื่น ๆ อยู่...”

(นายสน เนื่องอาษา — ผู้แทนองค์กรชุมชน. 5 ก.ย. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานและการประชุมสัมมนา

จากการร่วมประชุมวางแผนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาถึงวิธีการในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านหนองแวง สามารถสรุปผลการพัฒนาตามกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา ดังนี้

- 2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- 2.2 การศึกษาดูงาน
- 2.3 การประชุมสัมมนา

2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงยืน จังหวัด

มหาสารคาม ไม่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไม่สามารถกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียนและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมได้ จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญนายคำคุณ ศิสุรกุล รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษามาเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เป็นเวลา 1 วัน

ผลการวิจัยพบว่า การประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสามารถปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียน ได้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้านคือด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แต่ยังมีปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาของโรงเรียนเพราะขาดประสบการณ์ และแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังข้อค้นพบ ดังนี้

2.1.1 ด้านวิชาการ

2.1.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น การจัดการระบบการเรียนรู้อของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

2.1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดการระบบการเรียนรู้อของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.1.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการรับการประเมินจากภายนอก

2.1.1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มี

ส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2.1.2 ด้านงบประมาณ

2.1.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

2.1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดหารายได้ โดยการร่วมบริจาค การจัดโครงการผ้าป่า และการระดมทรัพยากรของสถานศึกษา

2.1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการพัฒนา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และมีโอกาสก้าวหน้าในวิชาชีพ

2.1.4 ด้านการบริหารทั่วไป

2.1.4.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และคำสั่งของทางราชการและหน่วยงานต้นสังกัด

2.1.4.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานกิจการนักเรียน ได้แก่ การรับนักเรียน เข้าเรียน การปกครองนักเรียน กิจกรรมนักเรียน และบริการที่จัดให้นักเรียนและผู้ปกครอง

2.1.4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยใช้กระบวนการทางการศึกษา

ผลจากการดำเนินการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้กลยุทธการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ด้านการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียน เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน การจัดสาระหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมการจัดบรรยากาศแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมด้าน

งบประมาณ และการสนับสนุนกิจการของโรงเรียนด้านอื่น ๆ สภาพปัจจุบันปัญหาการขาดความรู้ด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการแก้ไขหมดไป ผู้วิจัยได้สรุปจากข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จากเครื่องมือรวบรวมข้อมูลแต่ละประเภท ดังนี้

ตารางที่ 5 คะแนน และร้อยละของคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังประชุมเชิงปฏิบัติการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้เข้าร่วมประชุม เชิงปฏิบัติการ	ก่อนประชุมเชิงปฏิบัติการ(20)		หลังประชุมเชิงปฏิบัติการ (20)	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	4	20.00	12	60.00
2	8	40.00	14	70.00
3	9	45.00	15	75.00
4	2	10.00	10	50.00
5	10	50.00	16	80.00
6	7	35.00	14	70.00
7	11	55.00	17	85.00
8	6	30.00	10	50.00
รวมเฉลี่ย	7.12	35.62	13.50	67.50

จากตารางที่ 5 พบว่า ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 35.62 โดยมีผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด 11 คะแนน ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุด 2 คะแนน หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.50 คิดเป็นร้อยละ 67.50 ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด 17 คะแนน ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำสุด 10 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนและค่าร้อยละของคะแนนที่ทำได้จะเห็นได้ว่าหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานมีคะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนที่ทำได้สูงกว่าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ นั่นแสดงว่าการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.50 มีคะแนนระดับการพัฒนาร้อยละ 31.88

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ประเมินผลการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยการสัมภาษณ์สังเกตพฤติกรรมและร่วมสนทนาพูดคุย แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีความกระตือรือร้นและให้ความสนใจในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้อยู่ในระดับมาก จะเห็นได้จากการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการตรงตามเวลาที่กำหนด ตั้งใจฟังการบรรยายจากวิทยากร ชักถามวิทยากรเมื่อมีโอกาส ร่วมอภิปรายและร่วมกิจกรรมในประเด็นที่ได้รับบรรยายภาคในการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้อยู่มีความเป็นกันเองอย่างมาก ทำให้บรรลุเป้าหมายเป็นอย่างดี ดังตัวอย่างบทสนทนา และการสัมภาษณ์ข้างล่าง

“...ผมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน แต่ยังไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร เมื่อโรงเรียนได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในวันนี้ ทำให้พวกผมรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น แต่ก่อนรู้แต่เพียงมาร่วมประชุมกับโรงเรียนเท่านั้นต่อไปคงให้การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน...”

(นายไพฑูรย์ นาคสวัสดิ์ - ผู้ทรงคุณวุฒิ, 28 ก.ย.2550 : สัมภาษณ์)

“...เมื่อพวกผมมีความรู้ความเข้าใจดีแล้วเมื่อทางโรงเรียนต้องการสนับสนุนสิ่งใดพวกผมก็คงช่วยแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทาง ร่วมดำเนินการได้มากขึ้น แต่ก่อนไม่กล้าเพราะไม่คิดว่าเป็นหน้าที่ของผม...”

(นายสน เนื่องอาษา - ผู้แทนองค์กรชุมชน, 28 ก.ย.2550 : สัมภาษณ์)

“...เราน่าจะมีการจัดทำแผนส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียน โดยเฉพาะด้านงบประมาณเพราะว่าในแต่ละปีโรงเรียนของเราได้รับงบประมาณจากรัฐมีจำนวนจำกัด...”

(นายขารี จันโทรัตน์ - ผู้แทน อบต. 28 ก.ย. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...เราน่าจะมีการจัดประชุมเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มากขึ้นอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งหรือไปศึกษาดูงานต่างโรงเรียนเพื่อนำมาปรับใช้กับโรงเรียนของเรา...”

(นายพีระ สุทธิทาที - ผู้แทนครู, 28 ก.ย. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีความสนใจ ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน มีการสอบถามวิทยากร ปรีक्षाหาข้อซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ตรงต่อเวลา มีการแสดงออกและแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์...”

(นายสมหมาย ชุมพล-ผู้วิจัย. 28 ก.ย. 2550 : ความคิดเห็นในการประชุมเชิงปฏิบัติการ)

“...ผู้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความตั้งใจและให้ความร่วมมือกับวิทยากร เป็นอย่างดี จากการสอบถามผู้เข้าร่วมประชุม พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง มีความรู้ ความเข้าใจ มีความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มากขึ้น ตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นอย่างดี...”

(นายคำคุณ ดีสุรกุล – วิทยากร. 28 ก.ย. 2550 : สัมภาษณ์)

จากบันทึกรายละเอียดการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม ในวันที่ 28 เดือนกันยายน พ.ศ. 2550 ณ ห้องประชุมโรงเรียนบ้านหนองแวง ดังนี้

ผู้วิจัยคณะครู – อาจารย์ใน โรงเรียน ได้จัดเตรียมสถานที่สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง จากนั้นเวลาประมาณ 08.00 น. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ทอยมายังห้องประชุมโรงเรียนบ้านหนองแวง โดยมีประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เดินทางมาถึงก่อนคนอื่น คณะกรรมการท่านอื่นก็เดินทางมาถึงในเวลาไล่เลี่ยกันพิธีกรดำเนินการประชุมได้เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้านั่งประจำที่ห้องประชุม ต่อมาเวลาประมาณ 08.30 น. ประธานในพิธีได้เดินทางมาถึงแล้วทำพิธีเปิดและบรรยายพิเศษ เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 คณะวิทยากรได้แจกแบบทดสอบก่อนการประชุมเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานว่ามีพื้นฐานความรู้มากน้อยเพียงใด จากนั้นเริ่มบรรยายให้ความรู้ตามตารางการประชุม ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับฟังสิ่งที่วิทยากรบรรยายโดยบรรยากาศในการอบรมค่อนข้างดี เป็นกันเอง ในบางครั้งของการประชุม วิทยากรได้ให้โอกาสคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและสะท้อนความรู้สึกร่วมต่อการจัดอบรมในครั้งนี้ จนเวลา 12.00 น. เป็นการพักรับประทานอาหารกลางวัน ซึ่งในขณะที่รับประทานอาหารก็มีการพูดคุยสนทนาอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับแนวทางที่จะพัฒนาความร่วมมือจากชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้มีส่วนร่วมมากขึ้น

ภาคบ่าย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมกันประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยในภาคบ่ายวิทยากรได้ให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียน มีการให้ทำกิจกรรม การกำหนดวิสัยทัศน์ การจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน แผนกลยุทธ์ ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสนใจและตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมมีการซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เช่น “ผมจะช่วยทางคณะครูในโรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างไรครับ” จากนั้นได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้แสดงความรู้สึกจากการได้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการในวันนี้ “ผมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน แต่ยังไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร เมื่อโรงเรียนได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการในวันนี้ ทำให้พวกผมรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น แต่ก่อนรู้แต่เพียงการมาร่วมประชุมกับโรงเรียนเท่านั้นต่อไปคงให้การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน” ก่อนปิดการอบรมมีการทำแบบทดสอบหลังการอบรม เพื่อเป็นการวัดความรู้ที่ได้จากการอบรม แล้วจึงทำพิธีปิดการอบรมเวลาประมาณ 16.30 น. ผู้วิจัยได้ร่วมพูดคุยสนทนากับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น “ยินดีมากที่ทางโรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้กับคณะพวกผมในวันนี้” “เมื่อพวกผมมีความรู้ความเข้าใจดีแล้วเมื่อทางโรงเรียนต้องการสนับสนุนสิ่งใด พวกผมก็คงช่วยแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางร่วมดำเนินการได้มากขึ้น แต่ก่อนไม่กล้าเพราะไม่คิดว่าเป็นหน้าที่ของพวกผม” นอกจากนี้วิทยากรที่ให้การบรรยายยังได้ให้การสัมภาษณ์ว่า “ผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการมีความตั้งใจและให้ความร่วมมือกับวิทยากรเป็นอย่างดี จากการสอบถามผู้เข้าร่วมประชุมพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง มีความรู้ ความเข้าใจ มีความภาคภูมิใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้น ตระหนักถึงความสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี” ผู้วิจัยยังได้ให้ข้อคิดเห็นจากการจัดประชุมในครั้งนี้ด้วยว่า “คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนมีความสนใจ ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน มีการสอบถามวิทยากร ปรีกษาหารือซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม ตรงต่อเวลา มีการแสดงออกและแสดงความ

คิดเห็นอย่างสร้างสรรค์” ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

สรุปสาระสำคัญ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 4 ด้าน โดยการส่งเสริมการเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การตัดผม การทอเสื่อ การจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน การระดมทรัพยากรด้านการศึกษา การให้วิทยุกำลังแก่นุเคราะห์ในโรงเรียน การส่งเสริมและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ทุกคนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนต่อไป

2.2 การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงานเป็นกลยุทธ์ที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการเพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ไปศึกษาดูงานจากโรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน คณะครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเวลา 1 วัน

ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับบทบาทหน้าที่ มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ได้รับประสบการณ์ด้านการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน เกิดแรงจูงใจและเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง มีความต้องการที่จะเสียดสละ อุทิศตนต่อการปฏิบัติหน้าที่ มีความมุ่งมั่นที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดียิ่งขึ้น จะเห็นได้จากการสัมภาษณ์และการแสดงความคิดเห็นของผู้ร่วมวิจัยจากการไปศึกษาดูงาน ดังนี้

“...ถ้าพวกเราไม่มาดูมาเห็นเขาแบบนี้ ผมก็ไม่รู้คิดไม่ออกว่าจะช่วยส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนทำอะไรได้บ้าง...”

(นายสน เนื่องอาษา - ผู้แทนองค์กรชุมชน. 8 ต.ค. 2550 : สัมภาษณ์)

“...โรงเรียนของเขาทำได้ดีนะเราน่าจะนำกิจกรรมบางอย่างไปทำที่โรงเรียนของเรา
ผมคิดว่าเราสามารถทำได้...”

(นางรัตนา น้อยอาจ – ผู้แทนผู้ปกครอง. 8 ต.ค. 2550 : สัมภาษณ์)

“...ผมมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น ต่อไปคงทำหน้าที่ของตนได้ดีขึ้นด้วย...”

(นายประเวศ เนื่องอาษา – ผู้ทรงคุณวุฒิ. 8 ต.ค. 2550 : สัมภาษณ์)

“...เขาทุ่มเทและเสียสละในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจริง ๆ ถ้าเราทำอย่างเข้าได้
บ้าง การศึกษาของลูกหลานของเราคงจะดีมากขึ้นกว่านี้...”

(เจ้าอาวาสวัด – ผู้แทนองค์กรศาสนา. 8 ต.ค. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...การทำงานของพวกเราเมื่อก่อนก็ไม่ใช่แบบนี้ ไม่รู้จะทำงานตามหน้าที่ได้อย่างไร
มีการลองผิดลองถูกมาเรื่อย ๆ แต่เมื่อพวกเราได้พบปะพูดคุยจากการประชุม ได้ปรึกษาหารือ
กัน บ่อย ๆ ก็เกิดแนวคิดและได้ดำเนินการกำหนดเป็นแนวทางดำเนินงานและได้ร่วมกันมือ
ปฏิบัติงานมาเรื่อย ๆ...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน.

8 ต.ค. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...ยินดีและภูมิใจมากที่ได้มีโอกาสให้การต้อนรับ และให้คำปรึกษาให้คำแนะนำใน
การปฏิบัติงานในหน้าที่แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน. 8 ต.ค.

2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ให้ความสนใจได้
สอบถามถึงวิธีการทำงาน กิจกรรมที่ได้ปฏิบัติมา ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งก็ได้ชี้แจงให้
คณะกรรมการโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้รับทราบและเข้าใจเป็นอย่างดี...”

(คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน.

8 ต.ค. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้ให้ความสนใจ โดยการสอบถามถึงวิธีการทำงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของ โรงเรียนมีความกระตือรือร้นในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนที่ไปศึกษาดูงาน...”

(นายสมหมาย ชุมพล - ผู้วิจัย, 8 ต.ค. 2550 : แสดงความคิดเห็น)

จากบันทึกรายละเอียดการศึกษาดูงานการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเชียงยืน จังหวัด มหาสารคาม ในวันที่ 8 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 ที่โรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้

การเดินทางไปศึกษาดูงาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนอง แวง คณะครู โรงเรียนบ้านหนองแวง รวมทั้งผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงยืน จำนวนทั้งสิ้น 12 คน ขึ้นรถพร้อมกันที่โรงเรียนเวลา 7.00 น. และเดินทางไปโรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เวลา 10.30 น.

เมื่อเดินทางไปถึงโรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าหนอง แคน นายสมทรัพย์ ภูโสคา ได้ให้การต้อนรับและเชิญเข้าห้องประชุมของโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน ได้กล่าวต้อนรับและแนะนำครูและบุคลากร ทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการมาศึกษาดูงานในครั้งนี้ และแนะนำผู้ร่วมศึกษาดูงาน

ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน ได้บรรยายการบริหารและการจัดการศึกษา ของโรงเรียน การดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ ภารกิจและเป้าประสงค์ ตลอดจนการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการดำเนินงานที่ส่งผลต่อ โรงเรียน นักเรียนและชุมชน จนถึงเวลา 12.00 น. และพักรับประทานอาหารกลางวัน

ในเวลา 13.00 น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้ ศึกษาดูงานในโรงเรียน ผลงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

เวลา 14.00 น. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับคณะกรรมการ โรงเรียน บ้านเหล่าหนองแคน นายสน เนื่องอาษา คณะกรรมการสถานศึกษาบ้านหนองแวง ได้

สอบถามจึงได้รับคำตอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน “..การทำงานของพวกเราเมื่อก่อนก็ไม่เป็นอย่างนี้ ไม่รู้จะทำงานตามหน้าที่ได้อย่างไร มีการลองผิดลองถูกมาเรื่อย ๆ แต่เมื่อพวกเราได้พบปะพูดคุยจากการประชุม ได้ปรึกษาหารือกันบ่อย ๆ ก็เกิดแนวคิดและได้ดำเนินการกำหนดเป็นแนวทางดำเนินงานและได้ร่วมกันลงมือปฏิบัติงานมาเรื่อย ๆ” และคณะกรรมการคนอื่น ๆ ก็ให้ความสนใจในการซักถาม จนถึงเวลา 15.00 น. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน ได้เปิดโอกาสในการซักถามปัญหาด้านการมีส่วนร่วมหรือการส่งเสริมสนับสนุนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มเติม “...การแก้ปัญหาเรื่องงบประมาณในการส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างไร...” (นายชารี จันทร์โตร์น)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้การส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนอย่างไร...”

(นายไพฑูรย์ นาคสวัสดิ์) “...การประชุมร่วมกันของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับโรงเรียนปีละกี่ครั้ง...” (นางรัตนา น้อยอาจ) ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเหล่าหนองแคน ได้ตอบข้อซักถาม “...ยินดีและภูมิใจมากที่ได้มีโอกาสให้การต้อนรับ และให้คำปรึกษาให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานในหน้าที่แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง...” เวลา 15.30 น. จึงเดินทางกลับ

ในระหว่างการเดินทางกลับผู้วิจัยได้สอบถามเจ้าอาวาสวัดบ้านหนองแวงและได้คำตอบว่า “...เขาทุ่มเทและเสียสละในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจริง ๆ ถ้าเราทำอย่างเขาได้บ้าง การศึกษาของลูกหลานของเราจะดีขึ้นกว่านี้...” สัมภาษณ์นายประเวช เนื่องอาษา ได้รับคำตอบว่า “...ผมมีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น ต่อไปคงทำหน้าที่ของตนได้ดีขึ้น...” เป็นต้น ถึงที่พักเวลา 18.30 น.

สรุปสาระสำคัญ

จากการศึกษาดูงานทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้รับความรู้และประสบการณ์การปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายนั้นต้องได้รับความร่วมมืออย่างจริงจังจากทุกฝ่ายในชุมชน การร่วมประชุมเพื่อการดำเนินงานควรเปิดโอกาสให้กับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนมีส่วนร่วมด้วย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยการร่วมเป็นเจ้าของ เป็นต้น

2.3 การประชุมสัมมนา

การประชุมสัมมนาเป็นกลยุทธ์หนึ่งที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม และผู้ให้ข้อมูล จำนวน 9 คน เป็นเวลา 1 วัน ที่โรงเรียนบ้านหนองแวง เพื่อเทียบเคียง (Benchmarking) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจากโรงเรียนที่ไปศึกษาดูงาน และกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรในการประชุมสัมมนา คือ นายเกษม แอบอิง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวงสวนกล้วย อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นเวลา 1 วัน

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม มีเฉพาะด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคลและงานบริหารทั่วไปเท่านั้น ส่วนด้านงบประมาณจะต้องให้การส่งเสริมสนับสนุนมากขึ้น การประชุมสัมมนาทำให้คณะกรรมการสามารถกำหนดแผนพัฒนาโรงเรียนด้านการส่งเสริมสนับสนุนและจัดทำโครงการได้สำเร็จ

ผลจากการดำเนินการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเชียงยืน จังหวัดมหาสารคาม โดยการประชุมสัมมนา ผู้วิจัยได้สรุปจากข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จากเครื่องมือ ดังนี้

จากบันทึกรายละเอียดการประชุมสัมมนาการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนบ้านหนองแวง ในวันที่ 26 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2550 ที่ห้องประชุมโรงเรียนบ้านหนองแวง ดังนี้

วันนี้ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง มาร่วมประชุมสัมมนาที่โรงเรียนเพื่อรับรู้แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ที่โรงเรียน ทางคณะครูได้จัดเตรียมห้องประชุมและเตรียมเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับข้อมูลที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาโรงเรียนด้านต่าง ๆ เช่น แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ข้อมูลด้านวิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สื่อและอุปกรณ์ทางการศึกษา งบประมาณ ข้อมูลด้านบุคลากร และข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการมาถึงห้องประชุมตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารให้การต้อนรับ ทักทายเสวนาพูดคุยเหตุการณ์ต่าง ๆ ก่อนเข้าห้องประชุม เมื่อถึงเวลาประมาณ 09.10 น. ผู้วิจัยได้กล่าวแนะนำวิทยากร เชิญวิทยากรได้เปิดการประชุมสัมมนา “แนวทางกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาและแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” เพื่อเพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนบ้านหนองแวง จนถึงเวลา ประมาณ 10.45 น. จึงให้คณะกรรมการได้พักรับประทานอาหารว่าง จากนั้นในฐานะผู้บริหารได้พุดนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน ข้อสรุปที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงานตามแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนที่ได้จากการประชุมครั้งที่แล้ว กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้ระดมความคิดเพื่อเทียบเคียงแผนพัฒนาโรงเรียนในปีที่ผ่านมา จนทำให้คณะกรรมการสถานศึกษารู้ปัญหาด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนคือการส่งเสริมสนับสนุนในด้านวิชาการ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปเท่านั้น ส่วนด้านงบประมาณจะต้องการให้การส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มเติม เมื่อได้ข้อสรุปจึงให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน โดยเริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และกิจกรรมที่จะดำเนินการในการจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการ เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียน เช่น

“...โรงเรียนของเราเป็นโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณและสื่อการสอน ไปเห็นโรงเรียนอื่น ๆ อายากให้โรงเรียนของเราเป็นอย่างนั้นบ้าง..”

“...ผมมีความภูมิใจที่โรงเรียนได้สร้างประสบการณ์การทำงานที่มีผลต่อโรงเรียน ต่อนักเรียนจากการรับฟังวิทยากร การศึกษาดูงานและการร่วมพบปะพูดคุยกับคณะกรรมการแล้วทำให้มีแนวความคิดที่อยากพัฒนาโรงเรียนของเรามากขึ้น..”

“...ในช่วงฤดูแล้งโรงเรียนของเรามีปัญหาเรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้มาก นักเรียนดื่มน้ำไม่สะอาด มีผลต่อสุขภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านการเกษตรของโรงเรียนไม่ได้ผล การจัดโครงการอาหารกลางวัน ถึงแม้ทางโรงเรียนจะได้ขุดเจาะบ่อบาดาลแล้วแต่ก็ยังแก้ปัญหาไม่ได้ เราน่าจะหางบประมาณมาขุดเจาะบ่อบาดาลใหม่ให้ลึกกว่าเดิม หรือจัดทำที่กักเก็บน้ำให้เพียงพอ...”

เวลา 12.00 พักรับประทานอาหาร และดำเนินการระดมความคิดเห็นในภาคบ่าย

คณะกรรมการได้ร่วมอภิปราย เช่น

“...โรงเรียนของเราไม่มีสถานที่ในการสักการะ หรือเคารพบูชาประจำโรงเรียน เราน่าจะจัดสร้างพระประจำโรงเรียนเพื่อเป็นที่ฝึกหัดนักเรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม...”

“...ผมเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเชียงยืน ถ้าหากงบประมาณที่พอจะขอรับการสนับสนุนได้ก็จะแจ้งข่าวให้กับโรงเรียนได้จัดส่งโครงการเพื่อรับการอนุมัติงบประมาณ...”

“...คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนในครั้งนี้อย่างมาก ทำให้ได้แนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนหลายกิจกรรม...”

จากนั้นที่ประชุมได้ร่วมอภิปรายและเสนอแนะ ให้ความเห็นในโครงการและกิจกรรมที่จะพัฒนาโรงเรียน เมื่อได้เป็นที่สรุปแล้วผู้วิจัยได้สรุปเป็นโครงการต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติการประจำปี 2551 จัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อนำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

นอกจากนั้นคณะกรรมการจึงได้เลือกโครงการที่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งเป็นโครงการที่เกิดจากการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคือ โครงการจัดสร้างพระพุทธรูปประจำโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นที่เคารพบูชาของครูและนักเรียนตลอดจนชาวบ้านทั่วไป ในวันที่ 7 พฤศจิกายน 2550

สรุปสาระสำคัญ

การประชุมสัมมนาทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้รับการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและการจัดทำโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการอย่างแท้จริง เมื่อได้จัดทำโครงการทำให้คณะกรรมการทุกคนมีความภาคภูมิใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนในครั้งนี้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้วางแผนพัฒนาโรงเรียน โดยจัดโครงการจัดสร้างพระพุทธรูปประจำโรงเรียนมาดำเนินการเป็นอันดับแรก มีรายละเอียดโครงการ ดังนี้

โครงการ	จัดสร้างพระพุทธรูปประจำโรงเรียน
แผนงาน	การบริหารทั่วไป
ผู้รับผิดชอบโครงการ	นายพีระ สุทธิทาที่
ลักษณะของโครงการ	โครงการใหม่

หลักการและเหตุผล

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนต้องอาศัยกระบวนการ และกิจกรรม แล้วสื่ออุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ก็เป็นสิ่งจำเป็นต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะเป็นปัจจัยในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนมีจำนวนจำกัดทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านหนองแวง ได้มีความเห็นในการสร้างพระพุทธรูปประจำโรงเรียนเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นที่เคารพบูชาของครู นักเรียนและชาวบ้านทั่วไป กอปรกับเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นคุณธรรมนำความรู้ของโรงเรียน จึงได้จัดทำโครงการสร้างพระพุทธรูปประจำโรงเรียนขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดสร้างพระพุทธรูปประจำโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และการฝึกฝนด้านคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน
2. เพื่อเป็นสถานที่เคารพสักการะบูชาของคณะครู นักเรียนและชาวบ้าน

เป้าหมาย

โรงเรียนมีพระพุทธรูปประจำโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกฝนคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

วิธีดำเนินการ

1. จัดทำโครงการและเสนอโครงการต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. จัดหางบประมาณในการก่อสร้างฐานพระพุทธรูป โดยการจัดผ้าป่า
3. ติดต่อประสานงานกับโรงงานหล่อพระ
3. ดำเนินการตามโครงการ
4. ประเมินผลโครงการและสรุปรายงาน

งบประมาณ

งบประมาณในการก่อสร้างฐานพระ จำนวน 7,000 บาท

งบประมาณ องค์พระพุทธรูป จำนวน 60,000 บาท

ระยะเวลาดำเนินการ

7 พฤศจิกายน 2550

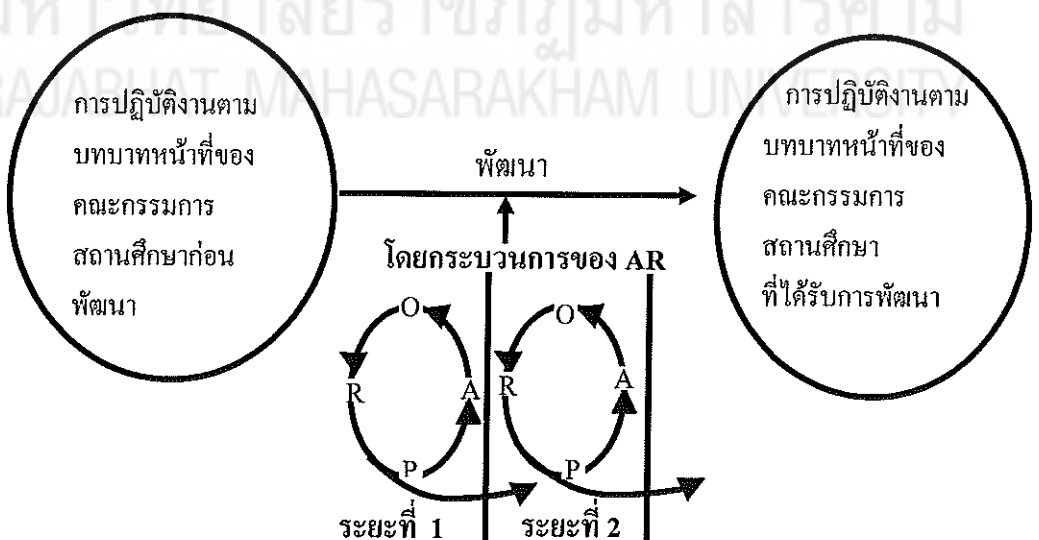
การประเมินผลโครงการ

การสังเกต การสัมภาษณ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนกับชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น
2. นักเรียนทุกคนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จากผลการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงฮีน จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ได้ดำเนินการครบ 2 ระยะ ข้อค้นพบโดยรวมแล้วทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง เกิดความรู้ ความเข้าใจ ได้รับประสบการณ์ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของตนมากขึ้น มีเจตคติและตระหนักในบทบาทหน้าที่ สามารถนำความรู้และประสบการณ์มาปรับใช้กับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง ได้อย่างเหมาะสม เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 40 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 38 ที่ได้กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริง กระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนบ้านหนองแวง อำเภอเขียงฮีน จังหวัดมหาสารคาม สรุปได้ดังแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 รูปแบบกระบวนการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของโรงเรียนบ้านหนองแวง